

Så kan skattetillägg bli mer rättssäkra

Det är lätt att förstå både företagaren Lennart Börjesson (DI 14/1-08) och Skatteverkets rättschef Wilhelm Andersson (DI 21/12-07).

Börjesson förefaller ha drabbats av ett onyanserat skattetillägg som inte har utdömts i en brottsprocess, ett ”straff” på en kvarts miljon kronor för en felskrivning i skattedeklarationen.

Skatteverket ska å andra sidan hantera allt från rena misstag till uppenbara vilseledanden på ett likformigt och rättssäkert sätt.

Skattetillägg har en för-

del, eftersom det annars finns risk för en återgång till det som motiverade skattetilläggen, nämligen mängder av åtal för vårdslös skatteuppgift. Det upplevdes som grovt kränkande. Utan ekonomiskt incitament har slarvfel också en tendens att öka dramatiskt.

Börjessons reaktion är emellertid vanlig. Kritiken har framförts i decennier. När Rättssäkerhetskommittén på 1990-talet utredde frågan överhopades vi med exempel som alla skulle reagera mot som oacceptabla.

Inte minst den i det närmaste obegripliga tillämpningen att påföra skatte-

Anders Hultqvist

docent i finansrätt, Stockholms universitet, sekreterare och expert, Rättssäkerhetskommittén 1992–1995.

tillägg vid fri rättstillämpning, med hänvisning till genomsyn eller skatteflykt, är ett sådant. Den går inte att förutse och visar på systemets grovhet. Slarvfel och beloppsmässiga konsekvenser är andra exempel.

Vissa reformer har genomförts. Bland annat har en jämningsmöjlighet införts. Uppenbart fungerar det dock ännu inte tillfredsställande, många upplever det som att befrielsegrunderna tillämpas med sparsamhet.

Minst två saker måste rättas till:

► Mer nyanserade skattetillägg. Bland annat måste en lägre nivå än ett fjärdedels

tillägg och kriterierna för befrielse utredas vidare.

► Hinder att driva in skattetillägg före en lagakraftvunnen dom. Det kan ske genom automatiskt anstånd på den enskildes begäran eller genom att endast domstol får påföra skattetillägg, om den enskilde inte godtar det (som vid strafföreläggande).

Denna punkt kan riksdagen enkelt rätta till.

Att nyansera skattetilläggen är möjligt om Skatteverket, domstolarna och företagargenerationerna slår sina kloka huvuden ihop, ser problemet ur den andres perspektiv och är beredda att mötas.